

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8CdoPr/11/2024
Identifikačné číslo spisu:	8721201300
Dátum vydania rozhodnutia:	30.10.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:8721201300.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Z. J. D., narodený X. H. XXXX, Ž.Z., E. XX, zastúpený advokátskou kanceláriou LALINSKÝ ADVOKÁT s. r. o., Žilina, Kálov 653/23-2, IČO: 47 253 096, proti žalovanej GURLEX, s. r. o., Stará Ľubovňa, Prešovská 8, IČO: 31 731 228, zastúpený advokátom JUDr. Vladimír Pavlov, Košice -Juh, Mlynárska 15, IČO: 35 538 155, o vyplatenie cestovných náhrad, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 25. januára 2024 č. k. 17CoPr/3/2023-214, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovanému priznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) rozsudok Okresného súdu Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) z 11. februára 2022, č.k. 20Cpr/5/2021-206, o zastavení konania v časti 286,75 eura s príslušenstvom, zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a priznaní žalovanej nároku na náhradu trov konania v rozsahu 100 %; potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. Žalobca sa domáhal, aby mu žalovaný vyplatil 10 000 eur a spolu s príslušenstvom. V priebehu prvoinštančného konania žalobca svoj nárok v podaní zo dňa 22. marca 2017 rozšíril tak, že si uplatňuje 17.036,24 eur, pričom na pojednávaní dňa 3. októbra 2017 žalovanú sumu upravil na 16.749,49 eura. Uvedená suma predstavuje náhradu za cestovné výdavky, ktoré ako zamestnanec žalovaného mal pri realizácii pracovných ciest v zahraničí - Poľsku. Uviedol, že žalovaným bol vysielaný na plnenie pracovných povinností v zahraničí, takéto pracovné cesty je možné považovať za služobnú cestu. Podľa žalobcu nedostal za tieto pracovné cesty náhradu.

3. Súd prvej inštancie zistil, že žalobca v zmysle pracovnej zmluvy zo dňa 31.3.2013, počnúc dňom 1.4.2013 pracoval ako obchodný manažér s miestom výkonu práce v sídle žalovaného. Žalovaný má svoje oficiálne sídlo v Starej Ľubovni, Prešovská 8. Súčasne žalobca od 1.9.2013 pracoval ako

projektový manažér v meste Libertów v Poľsku ako zamestnanec pre zamestnávateľa GURLEX GROUP PL Sp. z o.o. Prvoinštančný súd zo žiadneho dokladu predloženého v konaní, a ani zo žiadneho dôkazu vykonaného v konaní, nezistil, že žalobca bol zamestnávateľom vyslaný na pracovnú alebo zahraničnú pracovnú cestu a že po jej ukončení nepredložil vyúčtovanie. K tejto povinnosti ho viazala pracovná zmluva, ale sám žalobca pred prvoinštančným súdom potvrdil, že takéto doklady existovať nemôžu, pretože sám si túto povinnosť neplnil. Súd prvej inštancie nezistil, že žalovaný vysielal žalobcu na pracovnú cestu, takýto pokyn nebol vydaný písomne a žalovaný po ukončení pracovnej cesty túto cestu nevyúčtoval. Nárok uplatnený žalobcom v konaní preukázaný nebol. Žalobca v konaní svoj nárok presne nešpecifikoval, keď neuviedol, akú sumu si uplatňuje ako náhradu cestovného, stravného, či náhradu výdavkov za pohonné látky a iné výdavky. Na preukázanie svojich tvrdení nenavrhoval žiadne dôkazy. Podľa prvoinštančného súdu neexistuje žiaden doklad, ktorý by svedčil v rámci sumarizácie vykonaných pracovných ciest o vykonaní takýchto ciest, časové úseky trvania ciest, miesto vykonania pracovnej cesty a účel za akým sa vykonáva pracovná cesta, kedy a ako si žalobca uplatnil cestovné náhrady. Súd prvej inštancie aj v zmysle pokynov odvolacieho súdu, ktorý predchádzajúce rozhodnutie prvoinštančného súdu zrušil, vykonal dôkaz, a to záznamami o čerpaní pohonných hmôt z palivovej karty. Väčšina záznamov pri použití palivovej karty bola vykonaná na území Poľska a ďalej v mieste bydliska žalobcu, v Žiline. Žalobca vykonával prácu aj v Poľsku ako zamestnanec poľskej spoločnosti a služobné motorové vozidlo používal aj na súkromné účely. Žalobca prvoinštančnému súdu predložil poverenia na vykonanie pracovnej cesty, ktoré tak boli vypracované dodatočne externou spoločnosťou. Neboli podpísané zamestnávateľom, ani zamestnancom a nebolo možné zistiť, odkiaľ mal žalobca údaje v nich uvedené. V priebehu konania nebolo zistené, že žalovaný mal aktivity na území Poľska. Žalovaný je distribučnou spoločnosťou pre výrobku GAS Familia, s.r.o., Stará Ľubovňa, resp. pre spoločnosť BGW s.r.o., avšak len na území Slovenskej republiky. Pokiaľ teda žalovaný mal mimo územia Slovenska aktivity, bolo povinnosťou žalobcu preukázať, že plnil služobné povinnosti a úlohy pre žalovaného v zahraničí. Žalobca mal uzatvorenú ďalšiu pracovnú zmluvu aj so spoločnosťou GURLEX GROUP PL Sp. z o.o. Ide o samostatný obchodný subjekt od žalovaného, s ktorým mal žalobca uzatvorenú samostatnú pracovnú zmluvu, a žalobca vykonával prácu pre poľského zamestnávateľa. Túto činnosť vykonával na základe samostatnej pracovnej zmluvy s uvedenou poľskou spoločnosťou. Žalobcovi nárok na cestovné náhrady nevznikol. Žalobca nárok na zaplatenie cestovného nepreukázal.

4. Prvoinštančný súd uviedol, že v sporovom konaní nemá povinnosť a ani právo upozorňovať účastníkov na nedostatočné dôkazy, prípadne chýbajúce dôkazy a navrhovať im predloženie takých dôkazov, ktoré dostatočne podporia ich tvrdenia. Dokazovanie v civilnom sporovom konaní je založené na prejednávacej zásade, ovládané je zásadou, že tvrdiť skutočnosti a navrhovať dôkazy je vecou účastníkov. Zistený skutkový stav je výsledkom dokaznej aktivity strán sporu. Súd prvej inštancie poukázal aj na ust. § 319 zákona č. 160/2015 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), kde súd síce môže vykonať dôkazy, ktoré zamestnanec nenavrhoval, ale ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci samej. Súd prvej inštancie však dospel k záveru, že žiaden pokyn na pracovnú cestu žalobcovi nebol daný, vyúčtovania za pracovné cesty žalobcom neboli predkladané žalovanému, s výnimkou tých, ktoré dodatočne predložil žalobca na pojednávaní a boli vypracované v priebehu sporu. Žalobca tak neuniesol dokazné bremeno na preukázanie svojich tvrdení. Prvoinštančný súd pri aktivite vyplývajúcej z ust. § 319 CSP poukázal na to, že súd môže vykonať dôkazy len v prípade, ak zamestnanec tieto dôkazy nenavrhoval a zároveň vykonanie týchto dôkazov sa súdnemu orgánu zdá ako nevyhnutné. V danom prípade však tento procesný inštitút zvýšenej ingerencie súdu nie je daný, pretože doposiaľ zistený skutkový stav veci nenasvedčuje tomu, že ďalšie dôkazy mal súd vykonať. Z vykonaných dôkazov nebolo je možné zistiť, že žalobca absolvoval pracovné cesty ako zamestnanec žalovaného v Poľsku. Preto prvoinštančný súd žalobu zamietol.

5. Odvolací súd sa stotožnil so skutkovým a právnym posúdením súdu prvej inštancie. Zistil, že poučovacia povinnosť v zmysle § 160 CSP bola súdom prvej inštancie dôsledne splnená pri prvých procesných úkonoch strán sporu a ďalej pri každom jednom predvolaní na pojednávanie boli poskytované stranám sporu príslušné procesné poučenia. Hoci bol žalobca od počiatku kvalifikovane zastúpený advokátom, dostal aj sám náležité poučenie o právach a povinnostiach v individuálnom pracovnoprávnom spore. K povinnosti súdu podľa § 181 ods. 2 CSP uviesť svoje predbežné právne

posúdenie veci pripomenul, že táto povinnosť sa vzťahuje na počiatky prejednávania uplatneného nároku, kedy najmä na začiatku prvého pojednávania je potrebné stranám sporu oznámiť zrozumiteľne, ako vzhľadom na predložené listiny a navrhnuté dôkazy, sa javí prvoinštančnému súdu uplatnený nárok. Odvolacia námietka nedostatku predbežného právneho posúdenia veci súdom po tom, čo prvoinštančný súd v rozhodnutí o veci dvakrát vyjadril svoj právny názor na prejednanú vec, dvakrát rozhodoval odvolací súd a raz vec prejednal v dôsledku dovolania aj Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), sa už nemusí javiť ako nevyhnutná. Strany sporu a najmä žalobca vedeli, ktoré okolnosti v prejednáanej veci je potrebné ešte preukazovať tak, aby bol v spore úspešný. Preto ani rozhodnutie súdu prvej inštancie nemôže byť pre žalobcu prekvapivým. V prejednáanej veci žalobca neuviedol, aké ďalšie dôkazy mal súd na objasnenie skutkového stavu vykonať. Keďže skutkový stav je stranami sporu dostatočne objasnený, strany sporu náležite participovali na svedeckých či účastníckych výsluchoch, boli predložené všetky listiny a úvahou súdu došlo k správne mu vyhodnoteniu týchto dôkazov a utvorením si skutkového stavu blízkeho skutočnosti, odvolací súd nevidel dôvod na aktivitu prvoinštančného súdu spočívajúcu vo vyhľadávaní ďalších dôkazov, ktoré by súdny spor nielen predĺžili, ale by spôsobili aj jeho nehospodárnosť a nemali by v kontexte s ostatnými dôkazmi tendenciu zvrátiť výsledok sporu, resp. zmeniť všetky skutkové okolnosti, ktoré boli vykonané doposiaľ. Hodnotenie dôkazov súdom prvej inštancie považuje za správne. Skutkový stav považuje za správne zistený.

6. Odvolací súd pripomenul, že žalobca napriek tomu, že v priebehu konania tvrdil, že o svojich služobných cestách má dostatočnú evidenciu, túto evidenciu súdu nepredložil. Predložil súdu len vyúčtovania pracovných ciest, ktoré však boli vykonané až v priebehu konania externou firmou a nikdy neboli predložené žalovanému ako zamestnávateľovi. Boli predložené len súdu. Nebolo preukázané, že by žalovaný zo služobnej cesty dostal od žalobcu akúkoľvek správu o činnosti v zahraničí. Ani výsluch svedkov uvedených okolností nepotvrdil. Rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za riadne odôvodnené, preskúmateľné a dávajúce odpovede na všetky námietky a otázky, ktoré boli v priebehu celého procesu namietané žalobcom.

7. Proti tomuto rozsudku podal žalobca včas dovolanie z dôvodov uvedených v § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Opätovne poukazuje aj na skutočnosť, že bezpochyby ide o spor, kde by mala byť aplikovaná ochrana slabšej strany, a teda žalobcu ako zamestnanca. Toto sa však nestalo a odvolací súd len opakovane tvrdí, že žalobca mal vyvíjať v spore vyššiu aktivitu. Uvedené je však v rozpore s vyššie uvedenou zásadou, a teda bolo porušené právo žalobcu na spravodlivý proces. Žalobca opätovne poukazuje na skutočnosť, že súdy síce žalobcu všeobecne poučovali viackrát, avšak nikdy zo strany súdov nebol žalobca konkrétne poučený aj o dôkazoch, ktoré je potrebné predložiť a ani o iných možnostiach potrebných na účelné uplatnenie alebo bránenie jeho práv. Keďže jednoznačne ide o spor s ochranou slabšej strany, prvoinštančný súd mal aj sám vyvíjať aktivitu na odstránenie rozporov v dôkazoch, a teda sa mal napr. svedkov sám súd dopytovať na uvedené rozpory, čo však neurobil a len bezdôvodne spochybnil tvrdenia, resp. vyhlásenia svedkov. Aj uvedené teda potvrdzuje, že boli porušené ustanovenia CSP vo vzťahu k žalobcovi. Namietal, že odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia uvádza, že žalovaný nikdy nemal, a ani v súčasnosti nemá v Poľsku žiadne podnikateľské aktivity. Uvedené je síce pravda, avšak konajúce súdy sa s touto skutočnosťou vysporiadali zle a nelogicky. Je pochopiteľné, že žalovaný v Poľsku nemá nijaké podnikateľské aktivity, keďže všetky tieto podnikateľské aktivity zastrešuje poľská spoločnosť GURLEX GROUP PL Sp. z o.o., ktorá je však na úrovni vlastníckej a riadiacej štruktúry v podstate totožná so žalovaným. Je teda zrejmé, že oficiálne žalovaný podnikateľskú činnosť na území Poľska bude vykonávať prostredníctvom poľskej spoločnosti. Za toto však žalobca nemôže byť postihovaný tým, že mu nebudú vyplatené cestné náhrady.

8. Poukázal, že s poľským zamestnávateľom mal uzatvorený len 1 pracovný úväzok, a to len z praktického dôvodu, ktoré slúžilo výlučne pre zjednodušenie zaobstarávania byrokratických záležitostí pre tzv. rozbehnutie podnikateľských aktivít žalovaného na poľskom trhu. Práca presiahla 1, keďže podľa žalobcu išlo o vykonávanie pracovných povinností vyplývajúcich z pracovnej zmluvy uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným. Vykonávanie pracovných ciest vyplývalo už z pracovnej zmluvy. Zamestnanec nemôže podľa jeho názoru znášať negatívne následky, keď ho zamestnávateľ vyslal na pracovné cesty bez písomného vyslania. Aj napriek nesplneniu tejto povinnosti zamestnávateľa patrili

zamestnancovi cestovné náhrady. Odvolací súd sa nezaoberal ustanoveniami zákona o cestovných náhradách. Podľa nich, ak žalobca nepreukázal výdavky vynaložené na pracovnú cestu, nevylučuje to jeho nárok na ich náhradu. Náklady žalobcu boli preukázané z palivovej karty. Podľa dovolateľa sa konajúce súdy taktiež nezaoberali otázkou, že žalovaný žalobcovi poskytol všetky prostriedky na vykonávanie pracovných ciest, t. j. automobil, palivovú kartu, notebook, a iné, ani otázkou, z akého dôvodu by boli tieto prostriedky poskytované žalovaným žalobcovi, pokiaľ by nemal pracovné cesty pre neho vykonávať. Nevysporiadali sa ani s otázkou prenájmu automobilu. Domnieva sa, že údajná nájomná zmluva na automobil medzi žalovaným a spol. GURLEX GROUP PL Sp. z o.o. bola vytvorená účelovo pre tento súdny spor. Nie je podľa neho reálne možné, aby na jednej strane žalovaný odovzdal automobil do užívania svojmu zamestnancovi, t. j. žalobcovi a na druhej strane totožný automobil dal do nájmu tretiemu subjektu. Taktiež je nelogické, že by žalovaný vydal žalobcovi palivovú kartu k automobilu, ktoré má v nájme iný, s čím sa odvolací súd nevysporiadal. Na spor sa podľa jeho názoru mala aplikovať ochrana slabšej strany žalobcu ako zamestnanca, a preto mal súd prvej inštancie vyvíjať aktivitu na odstránenie rozporov v dôkazoch. Nebol poučený o dôkazoch, ktoré je potrebné predložiť a ani o iných možnostiach potrebných na účelné uplatnenie alebo bránenie jeho práv. Aj keď súhlasí s tým, že žalovaný nemá a ani nikdy nemal podnikateľské aktivity v Poľsku, nesúhlasí s tým, lebo poľská spoločnosť GURLEX GROUP PL Sp. z o.o. je na úrovni vlastníckej a riadiacej štruktúry v podstate totožná so žalovaným. Vykonávaním práce v Poľsku nad rámec 1 úväzku a skutočnosť, že na Slovensku mal dostatok času na naplnenie pracovného úväzku podľa neho dokazujú, že išlo o pracovné cesty, kde bol vyslaný zamestnávateľom. Vysvetlenie tejto časti poňal odvolací súd nelogicky. Konanie žalovaného preto nemalo požívať právnu ochranu.

9. Podľa žalobcu dovolací súd sa opomenul vyjadriť k stanovisku Inšpektorátu práce. Odvolací súd sa k jeho argumentom uvedených v odvolaní v odôvodnení rozsudku takmer vôbec nevyjadril, resp. sa k nim vyjadroval len formálne a stručne. Odvolací súd v odôvodnení konštatoval, že sa stotožňuje s prvostupňovým súdom, prípadne len stručne rozšíril argumentáciu, čo však podľa názoru žalobcu nemôže obstať a súčasne to napĺňa dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP. Uvedené je aj v rozpore s čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“). Nie je však zrejmé, akými úvahami sa odvolací súd riadil, keď sa stotožnil so súdom prvej inštancie. V odôvodnení odvolacieho súdu absentuje právny predpis, na základe ktorého súd rozhodol, že žalobca nemá nárok na vyplatenie cestných náhrad. Keďže v rozsudku absentuje riadne odôvodnenie, považuje ho žalobca za nepreskúmateľný. Aj § 287 ods. 2 CSP je potrebné vykladať tak, aby bolo v súlade s ústavou a dohovorom. Odvolací súd sa podľa názoru žalobcu takmer nezaoberal otázkou, že prvostupňový súd opomenul vykonať svoju povinnosť, a taktiež sa nevysporiadal s otázkou aplikácie ustanovenia § 366 písm. d) CSP, ktorá mu umožňovala prihliadať aj na dôkaz predložený v odvolacom konaní. Preto navrhol, aby dovolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spolu s rozsudok okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alternatívne, aby zmenil rozhodnutie odvolacieho súdu, žalobe vyhovel a priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

10. Podľa žalovaného je rozhodnutie odvolacieho súdu správne. Skutkové tvrdenia žalobcu sú v príkrom rozpore s obsahom súdneho spisu a dokazovaním súdu prvej inštancie. Skutkové tvrdenia nie sú v dovolacom konaní preskúmateľné s poukazom na § 442 CSP. Pripomenul neunesenie dôkazného bremena žalobcu, pričom súd vykonal rozsiahle dokazovanie. Postupy súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu nevykazujú žiadne znaky porušenia práva na spravodlivý proces. V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP žalobca nekonkretizoval a ani neuviedol žiadnu právnu otázku. Súd dôsledne poučil žalobcu podľa § 160 a nasl. CSP. Po zrušení prvého rozsudku prvostupňového súdu boli všetky žalobcom navrhnuté dôkazy vykonané a žalobca pred upozornením súd na skončenie dokazovania nenavrhol vykonanie žiadnych ďalších dôkazov na podporu svojich tvrdení. Žalobca mal dva samostatne pracovné pomery. Nikdy nebol vyslaný žalovaným na pracovnú cestu a ani pre neho nevykonával v zahraničí žiadnu prácu, ktorá by zakladala žalobou uplatnený nárok. Ak by mal záujem žalobcu prideliť na dočasný výkon práce, postupoval by podľa § 58 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce (ďalej len „ZP“). Podľa žalovaného sa žalobca pre dôkaznú núdzu snažil odvieť pozornosť na nepodstatné a ním navrhované dôkazy, ktoré nie sú spôsobilé osvedčiť, že žalobca uvedené pracovné

cesty vykonával. Keby žalobca pracovné cesty vykonával, predložil by súdu celú evidenciu pracovných ciest. Evidenciou palivovej karty bolo podľa názoru žalovaného preukázané, že žalobca tankoval na území Slovenska v rozhodujúcej miere palivo pravidelne v mieste svojho bydliska. K stanovisku Inšpektorátu práce pripomenul, že tento sa vyjadril len k možnému porušeniu zákona o cestných náhradách. Dovolanie žalobcu považuje za skutkovo nedostatočne zdôvodnené. Záverom navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) dovolanie odmietol, alternatívne zamietol. Súčasne požadoval, aby mu dovolací súd priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

11. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že žalobca dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP), strana sporu bola zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP

12. Podľa § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

13. Podľa § 432 ods. 1 Civilného sporového poriadku dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

14. Podľa § 432 ods. 2 Civilného sporového poriadku dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolať uvedie právne posúdenie vecí, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

15. Dovolať v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 421 CSP neuviedol žiadnu právnu otázku, od ktorej podľa neho záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a táto právna otázka nevyplývala ani z obsahu dovolania. Všetky dovolaťom uplatnené námietky preto súd subsumoval pod dovolací dôvod podľa § 420 písm. b) CSP.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

16. Podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

17. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva strany sporu a nesprávny procesný postup súdu reprezentujúci takýto zásah znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

18. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. V zmysle uvedeného ustanovenia treba za nesprávny procesný postup považovať postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré

sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnoprávnemu rámcu, a tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

19. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019).

20. Žalobca namietal nesprávne zistený skutkový stav, nezaoberaniu sa ustanoveniami zákona, nezaoberali sa poskytnutím pracovných prostriedkov na vykonávanie pracovných ciest, nevysporiadanie sa s otázkou prenájmu automobilu, nevyvíjanie aktivity súdom na odstránenie rozporov napriek v spore s ochranou slabšej strany, opomenutie vyjadreniu sa k Inšpektorátu práce, nedostatočné odôvodnenie odvolacieho súdi pri stotožnení sa s názormi prvoinštančného súdu a absenciu predpisu, podľa ktorého odvolací súd žalobcovi nepriznal nárok na vyplatenie cestovných náhrad.

21. Podľa § 442 Civilného sporového poriadku dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd.

22. Zisťovanie skutkového stavu a správnosť vyhodnotenia vykonaných dôkazov súdom predstavujú skutkovú stránku sporu (skutkové otázky), ktoré nie sú prípustným predmetom dovolacieho prieskumu. Súd zisťuje skutkový stav veci, aby si tak vytvoril predpoklady pre aplikáciu právnej normy, na základe ktorej v konkrétnej veci nachádza právo, teda dochádza k právnemu posúdeniu veci. Právnym posúdením veci je činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o existencii, resp. neexistencii subjektívnych práv a povinností subjektov z právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Nesprávnosť právneho posúdenia veci preto nemožno vymedziť nesprávnym či nedostatočným zistením skutkového stavu, ale len argumentáciou spochybňujúcou použitie právnej normy súdom na daný prípad, alebo jej interpretáciu, prípadne jej aplikáciu súdom na zistený skutkový stav (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp zn. 9Cdo/150/2020 zo dňa 27.04.2022).

23. Zo skutkového stavu ustáleného prvostupňovým a odvolacím súdom, ktorým je najvyšší súd viazaný bolo preukázané, že žalobca neunesol dôkazné bremeno. Keďže žaloba bola zamietnutá pre neunesenie dôkazného bremena, nebolo potrebné, aby sa súdy oboch inštancií uvádzali právne predpisy spojené s nárokmi zamestnancov pri pracovných cestách.

24. Z odôvodnení rozhodnutí súdov (odvolacieho a prvoinštančného), chápaných v ich organickej (kompletizujúcej) jednote (sp. zn. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), je dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil súd prvej inštancie, ako ich posudzoval odvolací súd a aké závery zaujal k jeho právnemu posúdeniu. Odôvodnenie odvolacieho súdu spĺňa náležitosti odôvodnenia vyplývajúce z ustanovení § 220 ods. 2 v spojení s § 393 ods. 2 CSP, lebo zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami, aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Argumentácia odvolacieho

súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v ňom zvolené aj závery, ku ktorým na ich základe dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Vysporiadanie sa s uplatnenými podstatnými odvolacími námietkami, odvolacím súdom možno považovať za dostatočné aj v zmysle § 387 ods. 3 CSP.

25. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 383/06), uvedené sa však netýka danej veci. Uplatnenú námietku preto dovolací súd vzhľadom na vyššie uvedené dôvody nepovažoval za dôvodnú.

26. Keďže odvolací súd sa stotožnil s názormi súdu prvej inštancie, nebolo jeho povinnosťou ich opätovne uvádzať v odôvodnení. Najvyšší súd po preskúmaní odôvodnení súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu dospel k názoru, že dávajú odpoveď na všetky žalobcom nastolené otázky.

27. S odpoveďou inšpektorátu práce sa vysporiadal už súd prvej inštancie v bode 11/ odôvodnenia svojho rozhodnutia nasledovne: „Z odpovede Inšpektorátu práce Prešov zo dňa 4.8.2016 súd zistil, že nakoľko neboli predložené podklady k tvrdeniam žalobcu, nemá inšpektor práce možnosť oprávnenosť nárokov žalobcu posúdiť a žalobcu odkázal s jeho nárokom v zmysle § 14 Zákonníka práce na podanie žaloby.“

28. Odvolací súd sa vysporiadal s poskytnutými pracovnými pomôckami žalovaného žalobcovi a prenájmom automobilu v bode 15/ odôvodnenia svojho rozhodnutia: „Je bez pochyb, že žalobca vykonával pracovnú činnosť na území Slovenskej republiky, za tým účelom mal zverené osobné motorové vozidlo s palivovou kartou. V priebehu prvoinštančného konania bolo preukázané, že toto osobné motorové vozidlo spoločnosť žalovaného prenajala poľskej spoločnosti, s ktorou mal žalovaný uzatvorený ďalší pracovnoprávny vzťah. Preto poľská spoločnosť bola oprávnená toto motorové vozidlo využívať aj pre svoje potreby. Je pravdou, že žalobca čerpal pohonné hmoty s uvedenou palivovou kartou aj na území Slovenska, aj na území Poľskej republiky.“

29. K námietke s nedostatočnou aktivitou súdu spojenou s odstraňovaním rozporov súdom, keďže ide o spor s ochranou slabšej strany sa už vyjadril odvolací súd v bode 14/ odôvodnenia svojho rozhodnutia: „V prejednávanej veci žalobca neuviedol, aké ďalšie dôkazy mal súd na objasnenie skutkového stavu vykonať. Pokiaľ skutkový stav je stranami sporu dostatočne objasnený, ako v prejednávanej veci, pokiaľ strany sporu náležite participovali na svedeckých či účastníckych výsluchoch, pokiaľ boli predložené všetky listiny a pokiaľ úvahou súdu došlo k správne mu vyhodnoteniu týchto dôkazov a utvorením si skutkového stavu blízke mu skutočnosti, ani odvolací súd nevidí dôvod na aktivitu prvoinštančného súdu spočívajúcu vo vyhľadávaní ďalších dôkazov, ktoré by súdny spor nielen predĺžili, ale by spôsobili aj jeho ne hospodárnosť a nemali by v kontexte s ostatnými dôkazmi tendenciu zvrátiť výsledok sporu, resp. zmeniť všetky skutkové okolnosti, ktoré boli vykonané doposiaľ. Preto prvoinštančný súd pri špeciálnom ust. § 319 CSP nepochybil. Preto túto odvoláciu námietku odvolací súd nepovažoval za dôvodnú.“ Najvyšší súd nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by zakladali porušenie § 319 CSP.

30. So zreteľom na uvedené najvyšší súd dovolanie žalobcu odmietol podľa § 447 písm. f) CSP.

31. Dovolací súd rozhodnutie o nároku žalovaného na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

32. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.